

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на рік року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тиждень 5½ долара, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

»Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска. — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділь руских сьвят
о 5½ год. по полудни.

Редакція, адміністрація
експедиція «Руслана» при
ул. Осоловських ч. II, партер
(фронт від ул. Тихої), Експеди-
ція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
напереді застережені.—

Рекламні неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надславім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні доносеня по 30 сот.
від стрічки.

Адресова розправа в угорськiм соймі.

(+) Посольська палата угорського сойму покінчила минулої п'ятниці адресову розправу, котра мала бути відповіддю всіх політичних стороництв на престольну річ, якою відкрито сесию нововибраного сойму. Годить ся тепер розглянути в тих начерках адрес поодиноких політичних стороництв угорських, бо они подають вельми багато цікавих поглядів про становище тих стороництв до Корони і зазначають також становище супроти Австрії і єго теперішнього правительства о багато яскравіше, як перед виборами.

Народне стороництво праці виявило начерком своєї адреси, що гр. Тісса є справдешним єго провідником, а в сій адресі пробиває ся зовсім виразно дух гр. Тісса і єго політичних змагань. Він доказав, що є духовним провідником сего стороництва і уміє все висунути ся вперед і перевести свою волю. В головній основі начерк адреси народного стороництва праці держить ся престольної річи, а доповняє її лише зазначенням малярських національних домагань. Головним домаганем є розширення і скріплення одноцілої малярської держави, до чого се стороництво сподіває ся дійти на основі порозуміння між народом а Короню, а також поступенним розвитком сильних інституцій монархії. Однак начерк сей ані слівцем не

згадує про взаємини з Австрією і тому можна сі домаганя розуміти так, що угорське правительство покористує ся порозумінням з Короню, щоби досягнути поступенно скріплене потрібних для малярско-народної одноцілої держави спільних інституцій. Само про себе розуміє ся, що все те можливо досягнути тільки коштом Австрії, а що народне стороництво праці до сего змагає, видно з єго адреси, в котрій й все зазначає при обговорі спільних справ верховладу Угорщини. В тій цілі адреса вказує на конечність продовження банкової спільности, бо розлука банку булаб убийча для Угорщини, але яко відплата за се домагає ся зараз виплат готівкою, а се означає великий крок вперед до здійсненя окремишого банку. Адреса є за торговими договорами з Румунією і балканськими державами, але із збереженням національних інтересів (з малярських) вельмож. А що Корона домагає ся заведеня загальних виборів, отже й адреса сего стороництва згоджує ся на се, але з засторогою удержання впливу інтелігенції і поруки для одноцілого народного малярського характеру держави.

Стороництво заявляє готовісь понести тягарі обнови армії, о скільки се згідне з финансовою спромогою краю і національним розчитком та горожаньскою заробковостю. Крім того оно готове ісполнити одноцілий провід і внутрішній устрій армії, наколи буде виконана програма комітету девятки з 1903. признана в засаді, се значить, наколи позвольть ся на малярське військових шкіл, а зосередженням офі-

цирского живла малярского пожертвує ся велику частю офіцирів малярскому духови.

В заграничній політиці домагає ся народне стороництво праці в своїй адресі рішучого проводу, як се вже нераз висловив гр. Тісса.

Отже сей начерк адреси повіяний давними ліберальними засадами політичними, на основі котрих від покриткою законности мають бути поступенно обкрадувані права Корони і інтереси Австрії в користь малярських вельмож і звдинених з ними капіталістів, котрі собі присвоїли імя нації.

Три адреси опозиційних стороництв (Копшутівців, Юстівців і людовців) домагають ся перед усім скорого переведеня виборчої реформи. Кола Юстівці домагають ся загального, рівного і тайного права виборчого то Копшутівці вдоволяють ся загальними виборами, а людовці узглядненем всіх горожан, що поносять державні тягарі. Але всі три стороництва зазначають з притиском удержання і скріпленя народного і одноцілого (малярского) державного характеру. Очичи на яко опозиційні стороництва домагають ся они всі самостійного банку, війська і шлової области.

Загальну бачність звернула на себе адреса провідника угорського, селяньского стороництва, Степана Сабоса своєю ясною і логічною мовою. Він домагає ся загального, рівного і тайного права виборчого, після громад і п'яткує немилосердно лиху політичну го-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудиник.

Оповіданє із записок ірляндського пароха.

Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Не сумнівайте ся більше. Тут є палець Божий. Впрочім: про се я сам вже пересвідчив ся, бо несвідомо і спокійно дозволила ся дитина навіть мойому слабому зорови побачити ласку, що від Бога силває на неї. Поступенно її жаль за минулою красою змінив ся в совершенну резигнацію, резигнація в спокій, а спокій в одушевленє. — »Нераз гадала я, дідусю Дане — говорила до мене — про се, як то ви говорили, що тіло наше — се мішанина вапна, фосфору, заліза і води і що всі мусимо перейти крізь сию страшну перемену смерти. Думала я нераз про сего великого еспанського сьвятого і про помершу королеву. Аж коли о. Летбі прочитав мені оповіданє про сего прокаженого, тяжким допустом Божим навіженого, якого тіло від голови до ніг було одною раною, — зрозуміла я волю Божу і нехай отже буде благословена Його сьвята воля і Його сьвяте імя. — Я вистарав ся опісля для неї о гарний, великий бронзовий хрест від оо. Пасіоністів з гори Аргу і віддав її в опіку милосерного і чудотворящего Господа. А тепер зійдїм з вижин і говорім про фабрику — сказав я до сотрудиника, затопленого в тяжкій задумі. — Чи ся річ дійсно рішена?

— Розумієть ся. Все готове а 20-ого сего

місяця дванацять машин до шитя буде весело тарахкотіти в старім млинї.

— Ви хіба є властителем лямпі Алядина — сказав я одушевлений. — Хтож буде присутний на отвореню фабрики?

— Самі найліпші з околиці.

— То не багато на так велике торжество! — вирвало ся мені мимохіть.

— Може бути — закликав, повстаючи з крісла — на кожний случай се є добра річ. Чи отець парох згодять ся бути председателем зборів чи ні?

— Добре — одвітив я, хоч в душі надумував ся, бо не знав, кого він спровадить на се торжество.

— Під тим услівєм — додав я — що моя промова буде остання. Обіцяю, що ваш гості не будуть потребували заглядати на годинники.

— Згода. Тепер отже все в порядку.

Пішов я відвідати малу мученицю; вона каже, що їй по-нутру мої візити.

Лежала спокійно, тримаючи в руках хрест і відмовляючи молитви. Сказала мені, що діти часто приходять і читають біля її ліжка; тепер нема мови про зависть і перегони о першєнство. Сільська дїтворя приходить до пересвідченя, що Бог зіслав її, неначе сьвяту. Моднярка приходила з початку і приносила повісти і «часописи для мод», а тепер перестала приходити.

— Пан Ормсбі був тут — сказала.

— Справді? І все він є такий цікавий?

— Майже все. Знаєте, дідусю Дане? Здасть ся мені, що він стане католиком. Се ж страшна річ, що він ще не є католиком.

— Так моя дитино, се гірше, як бути темним від уродженя.

— Чим-же я була би, колиб не мала дорогого Христа і Його пречистої Матери?

З тими словами поціловала хрест і дала:

— Справді волїлаб я бути тим, чим королевою Англії.

— Розумієть ся. Хто приніс тобі сі цьвіти?

— Панна Кампіон. Се конвалії. Чи се не грїх, дідусю Дане, нюхати сі цьвіти?

— Ні, дитинко, не грїх. Се радше молитва, коли подивляєш Боже діло в тих дрібних листочках.

— А вони зівянуть і згинуть, за два-три дні, дідусю Дане?

— Так само зівянуть і згинуть, дитино, всі гарні річи, щоби відродити ся там, де нема болю, ні печали. ;

— Дякую, дідусю Дане. Саме так сказала я панови Ормсбі. »Чи ти дійсно гадаєш — спитав він — що тебе навістив Господь так задля любови?« — »Так! — одвітила я — я певна. — »І вірш, що Бог піддвигне тебе з гробу і учинить тебе ще красою, як перше?« — »Цїлком вірю.« — »Се величне та неможливе!« —

»Закликав. А опісля додав... Може я не повинна вам сего говорити, дідусю Дане?... Сказав, що коли стане католиком, то через мене; а так бажає відплатити ся панні Кампіон за її доброту.

При відході взяла мене пані Мойлен на бік. Чи є яка надія на подужанє. День і ніч благаю Бога, щоби або забрав її до себе, або звернув мені її.

сподарку малярських вельмож, що звела угорських селян на нужду і переселене.

Таке сьміливе становище селяньского провідника розворушило сонливу соймову палату, бо не сподівали ся малярські вельможі із сторонництва народної праці, щоби до них так промовляв селянин, на якого они привикли споглядати з висока.

Коли звернемо бачність на загальне домагане усіх адрес за виборчою реформою, то ввеннимо ся, що навіть малярські народні верстви уже до сита мають верховладі своїх вельмож і бажали з підмогою справедливої реформи виборчої визволити ся з кормиги тих верхогладників. Тут веде ся очевидна боротьба між угорськими вельможами а демократичними верствами населеня. Але в однім лише один зєднюють ся, подають собі руки, в змаганю, щоби удержати і скріпити одноцілий малярський характер держави.

Супротивзмагань усіх тих сторонництв малярських, правительственних і опозиційних, стоять немалярські народности, котрі окрім засадничого демократичного напрямю в своїм начерку адреси зазначають ще також і національне своє окремішне становище, про котре поговоримо н зєвтрішнім виводі.

(Конець буде).

До
Високоповажаного Пана
Проф. Ол. Барвіньского
Радника Двора
у Львові.)*

Високоповажаний Добродію!

Ваші цінні замітки про університетські справи (чч. 145, 146 с. р. „Руслан-а“) доторкають ся і моєї особи. З огляду на се маю честь, в доповненю тих заміток повідомити Вас, Вп. Добродію, ще про отсі факти:

1. По першім семестрі своїх габілітаційних студій предложив я був в р. 1893 правничому факультетови у Львові свою першу студійну „forum solutionis“ в Австрії тепер а в будучині“ писану в язичі німецькім (пізнійше оголошену по руски). Після зарядження міністерства мав я іменно як стипендіст в тій дорозі здавати звіт зі своєї наукової діяльности. В короткім часі після того представив ся я лично у Львові намісникови і всім професорам правничого факультета. Проф. Balasits сказав мені при тій нагоді, що він як референт читав мою розвідку і она єму в повні подобала ся. В тиждень пізнійше надійшов до міністерства в Відні перший звіт колеґії професорів про мене. Факультет предложив, мені на другий семестер не продовжити стипендії, бо не видить в моїх студиях жадного пляну, жадної системи, а предложена робота „forum solutionis“ не має жадної наукової вартости. Мені удалось сумнів мін. референта усунути. Без слова оборони вияв я з кишени сьвідoctво віденьского унів. проф. Шрутки (Schrutka), під котрого проводом в семінари я над тою розвідкою працював. В сьвідoctві каже проф. Schrutka про сю розвідку: Dr. Z...hat... auch eine tüchtige Arbeit über den Gerichtsstand des vertragsmässig verabredeten Erfüllungsortes nach der Jurisdiction Norm und das forum solutionis nach dem Entwürfe vorgelegt“. По прочитаню сьвідoctва каже мені мін. референт: „Das hat Sie gerettet“ — і пішов зі сьвідoctвом просто до міністра Гавча. Міністер казав мені stante pede виплатити дальшу стипендію.

За порадою мін. референта звернув ся я з огляду на зміст звіту до правничого факультету у Львові (в маю 1893 р.) і просив, щоби зволив ми дати хоть дуже загальні вказівки, як мав би я забрати ся до габілітаційної розправи. На се не дістав я від факультету до сего дня відповіди.

2. Коли я був на студиях в Берліні, щоби приготувити ся до австр. права цивільного, дістав був рівнобіжно др. Стан. Дністрянський стипендію для підготовки до габілітації з права торгового і векселевого. Професори у Львові ще не знали, чи я взагалі коли предложу і яку габілітаційну розвідку. Та мимо того порадили через одного унів. професора у Львові д-ру Дністрянському, щоби покинув свій предмет, а посьвятитв ся цивільному праву, бо они д-ра Зобкова не допустять до габілітації. Так і стало ся. Ходило їм очевидно о те, щоби не творити нової рускої катедри для торгового і векселевого права, до чого треба би було допустити, бо др. Дністрянський дістав стипендію на припоручене львівского факультету і предвиджували, що він відповість науковим вимогам.

(Конець буде).

*) Від Вп. Проф. д-ра Михайла Зобкова в Сараєва дістали ми отсе письмо до оповіщення, котре тут містимо, бо оно причиняє ся до близшого поясненя нашої університетської справи. — *Ред. Русл.*

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В адресовій дебаті забрав оноді голос також президент міністрів гр. Куен-Гедерварі. Він відповідав на закиди, пороблені правительству послами гр. Аюнім і Батянім. Вельми замітні єго слова що до банкового питання. Він виступив рішучо в обороні єдности австро-угорского банку. Показало ся, що значить ся єдність в критичних часах, які були настали для Угорщини. Коли іменно розвесла ся була за границею вість про розв'язане банкової єдности, повідсилано з заграниці з поворотом угорські папери. Але в сій критичній хвилі доведено до єдности банку; се причинило ся сейчас до того, що заграниця вицофала назад звернені папери.

Виступив гр. Куен також в обороні армії. Армія є не лише в Угорщині, але всюди найважнійшою інституцією. Бо на що здалиб ся всякі змаганя до внутрішнього розвитку краю, колиб він не був в стані оперти ся сусідам? Тоді сильнійші сталиб диктувати, який має бути економічний розвиток краю. Був час, а іменно з нагоди прилуки Босни і Герцоговини, що заходила можливість викликана боснійского питання. І щож не допустило до сего, як не наша могутна армія, що в тяжких хвилях мусіла оперти ся і імпонувати цілій Европі, щоби довести до признаня нашого вчинку.

Що до питання про виборчу реформу, то се була власне добра сторона престольної бесіди, що она висказала ся про се питанє вельми осторожно. При розв'язаню такого важного питання треба мати на згляді різні обставини, а булоб се гріхом задля гарних фраз, наразити на' ушкоджене властиво на розв'язанє питання.

Гр. Куен замічає, що навіть найдальше ідуче розв'язанє питання про виборчу реформу в ліберальнім дусі не булоб небезпечним для краю і народу. Питанє про виборчу реформу не запозичила Угорщина в Австрії, бо се питанє виринуло перше в Угорщині, хоч здійснено єго зараз в кілька місяців в Австрії. Так отже виборча реформа є для Угорщини домородним продуктом.

Заграниця.

Strassburger Post доносять, що начерк конституції для Альзациї і Лютаринґії містить такі точки: Альзация і Лютаринґія остануть на далі яко „Reichsland“, то є, всякі зміни в їх конституційнім устрою і у відносинах до держави можуть бути переведені лише через державне законодавство. Цісар буде й тепер в імени держави, то є яко відпоручник союзних держав, сповняти суверенну зверхність. Єго зступником остає на далі намісник, іменований цісарем, який віддає єму часть свєіх суверенних прав. Намісника може цісар кождої хвилі відкликати. Альзация і Лютаринґія не одержать представництва в союзній раді з правом голосованя; їх заступниками можуть бути лише комісарі з дорадним голосом. Для краєвого законодавства виступає на місце союзної ради перша палата. Половину членів іменує цісар. Друга палата буде складати ся з 60 членів на основі загального, тайного, безпосередного виборчого права. Оно буде плюральним виборчим правом, бо з 35 і 45 роком життя приростає один голос.

В однім з російських дневників поміщено допис з Харбіна, в якій сказано, що російско-япанський договір, звернений проти Хін, є властиво новою дипломатичною похибкою, яка в найблизкій будучині може наразити Росию на нові замішаня, ба навіть довести до війни. Се виглядає на небезпечну іграшку з миром, довіряти союзови з Япанцями, які від хвилі прилуки Кореї заливають сю область своїми військами. В сей спосіб дали ми Япанцям, які доси були нашими найбільшими ворогами, нагоду, згромадити на нашій границі великанські маси війська, які в даній хвилі можуть впасти на нашу область. Хіни, які бачать в російско-япанськім договорі велику небезпечку для ненарушимости Манджурії, починають удосконалювати своє військо. Могуть тут вибухнути поважні заворушеня, бо Хінці нерадо глядять на всякого Європейця. Взагалі політичне положенє є дуже поважне і лише дипломатичні оптимісти можуть єго вважати яко корисне. Япанцям не годить ся довіряти!

Скрайно ліберальний англійський дневник льондонський Daily Telegraph подає довшу допись з Мадриту, в якій обговорено теперішнє положенє в Іспанії і єго причини. Не може бути бесіди про релігійний конфлікт, бо розходить ся о чисто суспільні і економічні питання. Що сї природні культурні домаганя викликали таку бурю, сему винні в більшій часті самі вільводумці, які лишили все на Божу ласку, а самі не взяли ся до ніякої праці. І так крім духовних і деяких сьвітських шкіл, які служать для пропаґанди анархії, нема віяких инших шкіл. Колиб зачинено духовні школи, то хвидево не булоб зовсім учительських сил для державних шкіл. Положенє з огляду на сей цілковитий брак приготавляючої праці є вельми трудне і годі предвидіти вислід сего. — Се в кождім разі цікаве стверженє такого положеня ліберальним дневником.

Хросимо бігхобити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Собор св. Гавриїла; римо-кат.: Анни. — В середу: руско-кат.: Анни; римо-кат.: Наталії.

— Стрийська філія краєвого рільничого товариства „Сільский Господар“ відбула дня 1. липця надзвичайні загальні збори. Численна участь членів (явило ся їх звиш 200, переважно селяни) сьвідчила про те, що та нова організація здобуває собі щораз ширші круги прихильників. Голова філії п. Захарійв зложив звіт з дотеперішної діяльности, котра вже в початках є досить видатна. Розпочата на весні с. р. торговля

Не почула від мене відповіди.

— Колиб отець добродій хотіли, то вилічили би її і звернули нам...

— Ні, пані, се понад мої сили, а що більше не відбирив би я її Богу, колиб навіть був в силі. Я сам роптав з початку протв такого зарядженя Божого Провидія; тепер однак бачу, що Бог має власні наміри зглядом сеї дитини а хто я є, щоби міг противити ся Його волі?

— Може отець добродій мають слухність та серце материнське не може часом мовчати, хоч знає, що мовчанка ліпша.

— Перед поворотом домів, вступив я до церкви відмовити молитви; здавало ся мені, що коли я клячав перед престолом, Пречиста Діва гляділа на мене дивним поглядом неначе говорила:

— Чи ти тепер вдоволений? Хто мав слухність, чи ти, чи мій Син?

Прибитий і упокорений вернув я домів.

Великий день прийшов вкінці; хоч був я вже доволі здивований переминою, якій уляг млин знаного вчєра концертного, то ще більше здивував ся я тепер, коли увійшов до кильорнанської фабрики сорочок і стріву ся око в око з добірним товариством.

(Дальше буде).

насія станула на трітвих основах, а в будучности може принести навіть значні доходи. В найближнім часі розвине філія ширшу діяльність в напрям торговельнім, та через уряджуване зимових курсів для селян і закладає кружків „Сільського Господаря“. В справі господарських кружків виголосив о. Гошовский окремих реферат, в котрім порушив найбільш пекучі завдання нашої господарської організації. По оживленій дискусії приступлено до доповняючого вибору виділу. Вибрані зістали: о. І. Бордун з Бережниць і п. Михайло Люфаса з Грабінця яко виділові, а пп. Юрко Опришко і Сень Щупак з Фалиша яко заступники виділових. („Підг. Рада“).

— **Затверджене виборів.** Цісар затвердив вибір Романа Уейского, властителя дібр в Павлові, на предсідника, а о. Михайла Цегельского, пароха в Камінці струм, на містопредсідника повітової ради в Камінці струмилівій.

— **3 неділі.** Вчора пополудни в огороді біля свого льокалю при ул. Зеленої 13 уладила читальня „Просвіти“ на стрийськім передмістю у Львові народний фестин. Мимо тисячогу у повітрі дощу зібрало ся до тисячі людей переважно з робітничих кругів. До забави пригривала музика тов-а „Сила“. Вечером перервав забаву зливий дощ. На другу неділю в тім самім городі буде фестин „Сила“.

— **Нову читальню „Просвіти“** отворено дня 17. с. м. в Княгинині Гірці коло Станіславава. Членів вписало ся 89. Головою вибрано п. Якова Біланюка.

— **3 Коломиї.** Gaz. koł. доносять, що новий президент там судурадник дв. Лисяк, обійме урядоване по скінченю своєї 6-тижневої відпустки. Президентом суду в Коломиї був доси радник двора Голковський, який оставав ледви кілька місяців на тім становищі і навіть мешкав в готелі, а тепер переносить ся на таке саме становище до Самбора. Gaz. koł. докоряє ему, що через него Поляки втратили расовку-у, бо він міг або зовсім не приймати президентури в Коломиї або тепер затримати ще на кілька місяців, поки радник Лисяк не зістав би іменованій президентом суду в західній Галичині... „бо прецінь Русинам — фільософує Gaz. koł. — йшло лише о те, щоби Русин став президентом суду, а не о те, щоби зістав ним в Коломиї; через іменоване Русина президентом в тамтій частині краю — був би і „вовк ситий і коза ціла“ — кінчить Gaz. koł. — П. Лисяк, як знаємо, є москвофілом і ніякою концесією для Русинів не може бути. Може собі отже Gaz. koł. вислати его куда хоче, бо за такою втратою ніхто з Русинів жалувати не буде.

— **П. Саломея Крушельниця** звісна наша оперова співачка — як доносять часописи — звінчала ся в Буднос Айрес в Аргентині з адвокатом з Біареджіо, Цезаром Річчоні, який від кількох літ був її секретаром і повновласником в контрактних справах.

— **Проти ватаги вломника** Васіньского відбула ся оводі розправа перед трибуналом присяжних судив в Чернівцях. Яко обжаловані за вломане до одного skleпу в Чернівцях станули Васіньский, спровадженій з львівської вязниці, Кос, Літвін і Готвальд. Розправа виказала вину трох перших. Кос дістав 6 місяців, а Літвін 2 місяці тяжкої вязниці. Готвальда увільнено, а Васіньский вже відсиджує найвищу кару за злочин крадіжки, 10-літню вязницю, тому сим разом ніякої карі не дістав.

— **Король на літану.** Одиноким монархом, що літав на літану, є болгарский король Фердинанд. Підчас свого побуту в Брукселі король з двома своїми синами поїхав до Леодіюм, де відбували ся перегони літаків. Короля витано оваційно, а потім показувано ему будову літаків. Король так зацікавив ся тим, що висловив охоту трохи політати у воздуху. Підняв ся сего літач Леміне. Він взлітав вперед двічі з синами короля і літав з ними по 10 минут, а потім взяв на літак короля Фердинанда. Мимо значної ваги, яку становить король своєю кремезною будовою, Леміне взліс ся з ним на 90 м. висоти. Король був одушевлений і нагородив літача офіцерским хрестом ордеру Олександра.

— **Сільські бібліотеки на Україні.** З радомисльського повіта, київської губернії, пишуть „Раді“. Дня 15. липця на просторі 1-го мирового участку радомисльського повіта, що обіймає сім волостей, відбув ся перегляд сільських бібліотек, відповідно до наказу київського губернатора. Наслідки сего перегляду інтересні. В окрузі малинської волости знайдено всього одну бібліотеку — в селі Пниязевичах. В ній книг 151, між котрими українських 3 книги. Читанем книжок з сеї бібліотеки місцеві селяни зовсім не цікавлять ся. Як похвалилось сільське начальство, такі самі бібліотеки були в селі Ворсовці і м. Малині, та тільки тепер всі книжки з них, по части пропадали, а ті що є подерті. Водотийська волость богатша на бібліотеки. Тут їх надібано аж шість: в Соловівці, Водотиях, Карабичині, Осівцях, Привороті і Озерянах. В кожній з них по 141 книзі однакового типу зразка і змісту; українських між ними по 2 книги. Бібліотека при користивській волости, між 170 своїми книга-

ми, має книг, писаних мовою українською 6. Каталог книжок загублено. До 1906. року селяни охоче відвідували бібліотеку, а потім забули її. В селі Кочерові, кичківської волости і в самих Кичківрях знайшлись дві бібліотеки: в першій 141, книга (українських 4) і другій 169 (українських 5). Нарешті найцікавіша бібліотека обявилась при брусливській сільській розправі; тут всх книг 84 (4 українських); колись було значно більше, та тільки ніхто не знає, де они ділись. Місцеве сільське начальство посьвідчило, що вже більш пяти років, як ся бібліотека стоїть замкнена в скрині і ключ від сеї скрині загубив ся.

— **Самосуд** На Україні ще й тепер лучає ся самосуд на конокрадах. В корчах коло Слобідкого остерського повіта, найдено страшно покалічено чоловіка, ледви живого, котрий не міг ні слова промовити. Як виявило ся, був се конокрад. Селяни спіймали его при „роботі“ і покарали по своєму.

— **Чому не маємо доходів з наших садів?** Набразмо поволі пересвідченя, що через рациональну управу садівництва можемо віднести великі користи. Змаганя в сій справі не нові вже у нас не віднесли однак сподіваних вислідів, бо більші круги суспільства не дались для сеї справи ще позискати. Ниякі однак мусимо кочче сю справу посунути на тепер, бо рациональна господарка садівництвом не вимагає так великих вкладів а принеслаб великі користи. Минули теж вже сі часи, в яких садівництво трактовано яко забавку, яко предмет збитку а настав крайній час побільшити продукційну силу садівництва. Наріканя на всі обставини біту не допровадять до нічого, лише спільна і сумлінна праця може спровадити зміну на лучше. Грунтовніші проте відомости в сім напрямі, піднесене садівництва а взагалі огородничої продукції, найпевніше причинять ся до рішення самої справи. Одною з причин, задля якої у нас садівництво так низко стоїть є се, що садимо дерева ріжнородних відмін без питаня, чи сі відміни до управи у нас надають ся, чи ні? Не дбали ми до тепер цілком ні о добір відмінні о їх скількість а внаслідок сего маємо багато овочевих дерев, які однак не достарчуют нам відповідного овочу задля новочасних вимагань. Конкуренція заграничї знаменитим товаром позискала широкі круги нашого суспільства та виперла наш домашній товар. Головною нашою задачію повинно проте бути: вигодувати і впровадити в торговлю такі овочі, якіб не лиш заграничним дорівняли, але ще їх перейшли. Старанем нашим повинно проте бути: спроваджувати по можности однородні, але відповідно до підсова дібрані відміни, садити лише добрий і здоровий матеріал, се є: з доброю короною, з добрим корінем і певною назвою їх відмінні, та плекати їх як слід а поки що старатись, щоб з ествуючих вже овочевих дерев мати як найбільше доходів. Багато у нас дерев, що не родять лише з причини нашого недобльства або висилена. Їх можна однак дуже легко штучними навозами направити. Штучні навози стались тепер в садівництві konieczними.

— **Д ібні вісти.** З днем 22. серпня с. р. австро-угорский банк зачне видавати нові 100-коронові банкноти з дня 2. січня 1910. Давнійші 100-коронові банкноти з 1902. р. будуть стягнені. Нові банкноти є 108 мм. широкі, а 163 мм. довгі. — Neues W. Tagblatt доносить, що в розпорядку, що до сегорічних цісарских маневрів дещо змінено, а се, що в маневрах не возьме участі перемиский корпус. Причину сеї зміни є вибух кінської пошести в північній Угорщині і в полуднево-західній Галичині, де мають бути цісарські маневри.

— **Переписка Редакції.** Впр. О. Л. Письмо прислане не надає ся до поміщення в часописи.

Оповідки.

— **Кандидати духовного стану,** з перемискої епархії наміряючі убігати ся о принятє до дух. семінарій у Львові або до Папської Колегії в Римі, мають до дня 20. вересня с. р. включно, через свої Уряди деканальні предложити поданя еписк. Консисторій. Поданя належить заосмотрити отсими належало остемпльованими сьвідцтвами: 1) метрика хрещеня і миропомазаня, 2) сьвідцтва всіх семестрів шкіл народних і гімназійальних і сьвідцтво зрілости, в случает, коли би кандидат мав доповнити іспит зрілости, може сьвідцтво пізнійше лично предложити, 3) сьвідцтво здоровля видане лікаром повітовим або семінарским з потвердженням, що кандидат фізично спосібний до духовного стану, 4) посьвідченє ц. к. староства, що убігатель не належить до звязи військової, або що ему прислугує право увільнення від чинної служби, 5) сьвідцтво моральности, 6) сьвідцтво убожества потвержене ц. к. староством. Дня 29. вересня с. р. мають кандидати по вислуханю св. Літургії в катедральнім храмі о 8. год. починаючої ся, явити ся о год. до іспиту з головних основ св. віри і співу церковного. — *Від гр.-кат. Еп. Ординарїату в Перемислі.*

— **Філія „Просвіти“ в Сяноці** отворить з днем 1. вересня 1910. р. бурсу для молодіжи шкільної (передовсім гімназійальної) під педагогічним доглядом гімназійального учителя в Сяноці п. І. Франчука, коли зголосить ся відповідне число (25) питомців. Услівя принятя були би такі: 1) Отець чи опікун питомця повинен бути членом тов-а „Просвіта“ у Львові; 2) мусить зложити декларацию, що буде точно платити умовлену місячну оплату, та одноразово заплатити 4 К на інвентар; 3) оплата місячна вносить 24 К в грошах або в натураліях, (дуже бідним а добрим ученикам може бути оплата знижена); 4) пране біля дома або за окремою оплатою в бурсі; 5) кожний питомець мусить мати сінник випханий, ковдру, подушку і коцик до накриваня ліжка, гребінь, щітку і щіточку до зубів, бодай 4 пари біля, 4 простирала, 2 попевки, 6 хусточок, 2 ручники, 2 пари обуви і бодай 2 пари штанів.— Зголошеня зі сьвідцтвом (або его підписом) з послідного року треба прислати найдалше до 5. серпня 1910 на руки п. Івана Франчука, гімн. учителя в Сяноці. Відповідь прийде до 10. серпня; на відповідь треба прислати марку.

— **З зелізниць:** „Газета Львівська“ оголошує розписанє достави матеріялів канцелярїйних для ц. к. дирекції зелізниць держ. у Львові на рік 1911. Дотичні оферти споряджені на приписаних формулярах належить вносити найпізнійше до 19. серпня с. р. до год. 12 в полудни до ц. к. дирекції зел. держ. у Львові. Ближші условини сеї достави подані в Газеті Львівській і можуть бути також переглянені в відділі П. для справ правничо-адміністратїйних в ц. к. дирекції зелізниць держ. у Львові.

— **Перенесеня.** Намісник переніс канцепістів намісництва д-ра Юр. Макс. Ямпольского з Дрогобича до Львова, Каз. Намчевского з Коросна до Ліска і практ. коңц. Нам. Олекс. Войнара зі Львова до Коросна. — Канцеліст. нам. Л. Козубский перенесений з Перемишля до Ліска.

Наука, штука і література.

— **Новий календар в Америці.** Епископский орган „Душпастир“ в Філадельфії думає видати сего року перший свій календар, що має бути сполучений з першим українсько-американським „шематизмом“, інформаціями про американський духовний рух, статист. даними, звітами браїтв, товариств, організацій Церкви і т. и. Редакция звертає ся до всіх галицьких, буковинських й закордонних одиниць, товариств, видавництв і преси, котрих інтереси могли би сягати за океан, з просьбою надіслати відомости про себе, фотографії, дописи, цінники, списи книжок й видавництв, якими міг би користувати ся український народ в Америці. Листи прийматимуть ся лише до другої половини серпня. Кореспонденцію просять слати на адресу: America U. S. Rev. John Ostap, greek-cat. Priest and Poroeh, P. O. Box 60. Me Adoo. Pa.

— **Словар чужих слів.** Вже друкує ся і появить ся незадовго „Словар чужих слів“ зібраних д-ром Зеноном Кузвлюю і Миколою Чайківским і виданий під редакцією і накладом д-ра Кузелі. Словар призначений для широких кругів нашої суспільности і буде містити поверх 12.000 слів чужого походження в українській мові. Словар подає між иншими також поясненя научної термінології, давнійших язовикових позичок, що вже прибрали рідну форму і важнійших диялектологічних виразів, о скілько они переняті з чужих мов. Словар обіймати буде 24 аркуші друку (около 400 сторів) і коштує для передплатників 3-60 К за брошурований, а 4 К за оправний примірник вже з рекомендованою посылкою, на ліпшій папері о 20 с. більше. Хто купує 5 примірників не платить пересилки, хто бере 15 примірників, дістає один даром, для тих, що замовляти будуть більше як 25 примірників, дає ся 10 проц. опушту. Передплату просять ся слати на адресу д-ра З. Кузелі (Микуличин, від 21. серпня: Чернівці, ул. Гайда, ч. 7) або до редакції „Народного Голосу“ (Чернівці, ул. Паньська ч. 33).

— **Народні образи.** Проф. Юстин Пігуляк, що живе в Чернівцях на пенсії, постановив увіковічити виднійші типи з творів Шевченка в образах, над якими від року пильно працює. До тепер намалював він вже три великі образи: „Дума мої“, „Хустина“ і „Калину“ і студіює над виготовленем образів „Ой одна я одна“, „Наймичка“ і „Нащо мені чорні брови“. Краєвиди схоплені вірно з природи, дівчата, козаки як живі. Осенню задумує проф. П. виставити сі образи на виднім місці. Також хоче він взяти ся до мальованя головних типів з творів Федьковича, щоби полишити по собі згадку між Буковинцями. „Н. Гол.“

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Стогорова нужда гуцульська.

(На нуту пісні „Верховинці“).

Ой, нема то краю, краю над ту Верховину...

Чи справді?... Може.

Вже від Галича і Станіславова любув ся око і пестить ся тим, що за кілька годин губити ся ме і тонуть в незміримій і невидимій доси глибині краси. З далека бачиш, як з безконечної віддали від рубця самого неба точать ся верхи гір аж до твоїх стіп і в своїй сердечній, нелюкавій гостинності шлють тобі свій поклін. Широко розтягають свої рємена на привіт дорогим гостям, що мчать залізницею в гарячим бажанем, щоб що скорше знайти ся в обіймах гірської краси і природи, та пильно наслухують, коли то серед лісів і їх шуму рознесе ся голос кондуктора: Делятин, Дора, Яремче... Поки що гірський післанець, малий вітрець, відплачує наперед гостям за їх труди і видатки тим, що своїм легоньким подувом холодить утомлені і від жару сонця, диму і пороку спражені уста та нечаяно заносить і розливає по залізничних возах запахну вонь сосон і смерек. Від Лісної Тарновці вкрадає ся залізниця мов змив в лісі і тяжко засапана, задихана і осмадена пне ся в гори, в колицку-оселю наших Гуцулів.

— Ах, як чудно! як мило! чути голоси. — Гляди, які там гори! відповідають. — Е! то ще нічо! відзиває ся дехто голосійше, гордючись, що не такі ще бачив дива. — В Татарові, в Ворохті.. там вид! Такі скелі, що аж лячно робить ся! А на Чорно горі... га, га, га!

І мимоволі на споми Чорно-гори настає тишина у воні. Душа щось снує... Щаслива мінувши... Богата в романтизм і в красних героїв! Щасливі ті ліси і скелі, що скривали їх! Сьогодні мохом поросли, а з лісів ні сліду. Шкода, що минуло...

Ні, не минуло!.. протестує душа, а за хвилику мов зпід скелі виростає на твоїх очах кремезний Гуцул. Високий, круглолиций, з чорним густим заростом, глядить на тебе своїми чорними огнистими очима. Довгі темні сплети волосся спливають по плечі і раменах. В руці топорець, через плече перекинений сардак і ташка, оперізаний широчезним, лискучим поясом, а за поясом блищать ножі, пістолі, зброя, всячина... Хто се? Хто се? — Се Довбуш, шепче вітер. А біля него виростили.. легіні, его товариші. Красні, красні, як з каменя куті. Розпалили, розложили ватру серед ліса у стіп Чорно гори і заспівали... А від співу їх аж гори стрясли ся, аж ліс заколисав ся, аж скали відгукнули: Верховино, цвітку ти наш! Гей, як у тебе тут мило!

По правді мило!

Особливо коли стоїш у вагоні при вікні і по раз перший побіжно ловиш краєвид. Тоді кожний каміничок, не то скеля, кожда травка, деревина не то густий, темний ліс, кожний зрив, яр, потічок, кожда кладка мила.

Або коли стоїш в перстени гір, лісами гейби мракою сповитих, і зазираєш в святі, лісисті, глухі ті хорони, а понад твоєю головою тихцем вітер шепче, з верхами сосон, смерек і ялиць таху розмову заводить. Або коли еядеш серед скель і стіп, а у твоїх ніг вода каміне полоче і бавить тебе своїм сьмилем розгоном та голосним шумом. Або коли на високих верхах станеш і скупаєш ся в лучах золотого сонця в травах, або коли заглянеш на розкішні полони і серед тужливих плачів сопілок пізнаєш гуцульські душі... тоді по правді твій душій мило.

Так мило...

Тільки у нив не диви ся! Тільки в діл не спускай ся! Не диви ся на дорогу, що селом в ліс веде. Аві на колиби, що о гори сперлись. Не важ ся в яке вікно глянути. Бо, коли заглянеш, побачиш щось страшне.

Побачиш на певно страшнійшу челюсть людської нужди, як бачать ті, що за гроші і при асисті поліції глядять новостей — образів нужденного людського життя в підземельних норах в голоснім розгулянім Парижі, в богатім, проми словім Лондоні, в столиці Нового сьвіта, в сьвятій золотого тельця — Ньюйорку або хочби і в Петербурзі. Таки за дармо і без нічєї асисти побачиш правдиву, живу, в Верховинах вигріту нужду гуцульську, — що має сто звірчачих і на пів людських голов, стільки пар сліпаків і стільки пацек. Поває на розлянім череві і заглядає у всі гуцульські діри. Коли наблизити ся до неї, та нужда визьвірить на тебе страшні свої, кроваві і закислі очи, кламцяти ме зубами і як гадюка сичати: „Чого се зазираєш сюди? Може просьвітою

якоюсь, може клятою статистикою, економією чи як там її по вченому звете, прийшов ти мене гнати? Ади, які мудрі! Вже і вчені і недочені навіть бач — дохтори скалять собі зуби на мої бакцилі! Агі на вас! Цур та пек поганим вапим і лукавим очам! Більма подістаєте, пождіть!

І з сичінем і страшним прокломом лізе під лаву, під ослів, під стіл, під піч... розсідає ся і садовить ся на дальше в хаті спокійно як правдива газдиня, як сьвідома віковичних своїх прав гуцульська горожанка „стоголова нужда“.

І тоді вже не заспіваш весело, не затаєш неш пісні на нуту „Верховинців“, лише зітхнеш важко і скажеш сумно:

— По правді не ма то краю в сьвітї цілому над ту... Верховину! о. Ст. Білинський.

Телеграми

з дня 25. липця.

Відень. З Мадрита доносять, що король Альфонс згодив ся на ухвалу кабінету, щоби з днем 1. вересня замкнено в Іспанії 240 монастирїв.

Любляна. На загальних зборах християнськ-супільного Союзу словінського посол до держ. ради Корошец заповів, що Союз перемінить ся небавком в велику політичну організацію католицьку, яка буде стреміла до тих самих цілий, що Союз.

Царгород. Дневники доносять про нові арештованя старотурків за змови проти молодотурецького правительства.

Морелі-Маркллі найліпшої якості, гарні, великі, вибрані, щоденно сьвіжо зривані висідає в кошиках по 5 клгр. Franco за післяплатою К 4:50 перший дїм висилковий А. ПРИНЦ В ЗАЛІЩИКАХ. 156 (3—3)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 31. липця 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоленно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і сьвєята 2 представлєнє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пєтницє High-Life предстєвлєнє. Бїлетї вчаснїйше можна набутї в конторї Пльона при ул. Кароля Людвїка ч. 5.

B. ERHEDR FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33.

— Der Sozialismus. Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3' 60; geb. in Leinw. M., 4' 30. (K. 4' 32, geb. im Leinw. K 5' 16).

— Egger Augustinus. Der Klerus und die Alkoholfrage. Auflage 4. K — 48.

— Ehrle Franz, S. J., Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege. K 2' 16.

— Meyer Theodor, S. J., Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage. 4. Aufl. K 1' 56.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik. 4. Aufl. K — 72.

— Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss. 4. Auflage K — 96.

— Das Privateigentum als soziale Institution. 2. Aufl. K 2' 16.

— Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage. 3. Aufl. K 2' 88. geb. in Leinw. K 3' 48.

— Das Paradies der Sozialdemokratie, so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K — 24.

Телефон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дїм).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знарядїв господарських, від шкід огневих під корисними услївямї,

числить умїркованї премїї за обезпечєня,

лїквідує шкоди безпроволочно по пожарї,

удїляє обезпечєним членам з річної надвїжки зворотп.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Полїси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галичка Каса Ощадности, Руска Щадниця і инні каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на жите в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь удїляють агенції „Дністра“.

Зголєшеня письмєнних господарїв о агенцію приймають ся тїлькo з таких громад, де еше не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 вносять: Фонд резервовий і резерва премїї К 2,146.977—; инні фонди К 544.617—; разом К 2.781.624—

Канцєлярї Товариства отворєні для сторїн від год. 8—2.

Розклад залїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

Table with columns: До Львова приходять з, рано, перед пол., по пол., вечер, вночі. Rows include Krakova, Brodів, Підгаєць, Винник, Львів, etc.

Table with columns: Зі Львова відходять до, рано, перед пол., по пол., вечер, вночі. Rows include Krakova, Brodів, Підгаєць, Винник, Львів, etc.

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим другом. — *) Лише в неділі. А = лише в середї і суботї. — Б = від 1:6 до 30/9 щодєнно; В = в день перед кождою неділею і сьвєтї обох обрядїв. — Г = в день по кождїй неділі і сьвєтї обох обрядїв. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рїм-кат. сьвєтї. — З = від 1/6. до 3/9. щодєнно. — К = від 1/5. до 30/9. щодєнно. — Л = від 1/6 до 31/4 щодєнно. — Н = від 1/5. до 11/9. в неділі і рїм. кат. сьвєтї. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділі і рїм кат. сьвєтї.